

ДРУШТВО ФИЗИЧАРА СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ НИШ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ НОВИ САД

Задаци за општинско такмичење ученика
основних школа школске 2005/06. године

VII разред

1. Тело крене из стања мировања равномерно убрзано убрзањем 3 m/s^2 . Након 5 секунди, креће се равномерно наредне 3 секунде, а затим почне да се успорава. Израчунати брзину на почетку 12. секунде кретања и пут који тело пређе до тада, ако у прве две секунде успорења пређе пут од 25 m.
2. Са висине $h = 2\text{ m}$ пусти се прва куглица да слободно пада. Истовремено се са исте висине избаци друга куглица вертикално увис. Почетна брзина јој је таква да у моменту када се она врати на почетну висину, прва куглица удари у тло. Колико ће времена протећи између удара о тло прве и друге куглице? Отпор ваздуха занемарити.
3. Два тела везана су лаком неистегљивом нити и леже на глаткој хоризонталној подлози. Коликом максималном силом можемо вући прво тело у хоризонталном правцу, а да нит, која може да издржи силу затезања од $T = 5\text{ N}$, не пукне? Да ли ће се резултат променити ако силом уместо на прво делујемо на друго тело? Масе тела су $m_1 = 50\text{ g}$, $m_2 = 100\text{ g}$. Треће занемарити.
4. Са висине $h = 10\text{ m}$ слободно пада камен масе $m = 5\text{ kg}$ на који делује стална сила отпора ваздуха F_o . Ако је време падања $t = 2\text{ s}$, одредити интензитет силе отпора ваздуха.
5. Тело је бачено вертикално увис брзином $v_0 = 20\text{ m/s}$. На висини 15 m налази се хоризонтална плоча од које се тело савршено еластично одбије. За које време ће се тело вратити у почетни положај од тренутка избацавања? Занемарити силу отпора ваздуха.

Напомена: За убрзање Земљине теже узети $g = 10\text{ m/s}^2$.

Сваки задатак носи 20 поена.

Задатке припремио: др Иван Манчев

Рецензент: др Драган Гајић

Председник комисије: др Надежда Новаковић

Свим такмичарима желимо успешан рад!

Решење задатака за општинско такмичење шк. 2005/06.

7. разред

1. Пређени пут после $t_1 = 5s$ кретања је $S_1 = \frac{1}{2}at_1^2 = 37,5m$ (2 п.), а брзина $v_1 = at_1 = 15m/s$ (2 п.), а то је и брзина равномерног кретања. За време равномерног кретања пређени пут је $S_2 = v_1t_2 = 45m$ (2 п.). Ако је $S' = 25m$ пређени пут у прве две секунде успорења ($t' = 2s$), тада је $S' = v_1t' - \frac{1}{2}a_x t'^2$ (3 п.), а одатле је вредност успорења $a_x = 2,5m/s^2$ (2 п.). Брзина на почетку 12. секунде је $v_x = v_1 - a_x t_3 = 7,5m/s$ (3 п.), где је $t_3 = 3s$ (1 п.). Одговарајући пређени пут $S_3 = v_1t_3 - \frac{1}{2}a_x t_3^2 = 33,75m$ (3 п.). Укупни пређени пут је $S = S_1 + S_2 + S_3 = 116,25m$ (2 п.).
2. Време падања прве куглице је $t = \sqrt{2h/g} = 2/\sqrt{10}s$ (4 п.). Према услову задатка за $t_1 = t/2 = 1/\sqrt{10}s$ (4 п.) друго тело бачено са висине h прелази пут h_1 и тада достиже максималну висину. При повратку за исто време t_1 друго тело се враћа од максималне тачке до висине h , што значи да је $h_1 = \frac{1}{2}gt_1^2 = 0,5m$ (4 п.). Друго тело пређе укупну висину $h + h_1$ за време $t_u = \sqrt{\frac{2(h+h_1)}{g}} = \frac{1}{\sqrt{2}}s$ (4 п.). Тражено време је $t_x = t_u - t_1 = 0,39s$ (4 п.).
3. На основу једначине кретања $F_V = a(m_1 + m_2)$ (3 п.), $T = am_2$ (3 п.) имамо $\frac{F_V}{m_1+m_2} = \frac{T}{m_2}$ (2 п.). Одатле налазимо силу којом можемо да вучемо прво тело под условом да се уже не прекине $F_V = \frac{m_1+m_2}{m_2}T = 7,5N$ (2 п.). Уколико вучемо друго тело сличним поступком добијамо $F_V = a(m_1 + m_2)$ (3 п.), $T = am_1$ (3 п.), $\frac{F_V}{m_1+m_2} = \frac{T}{m_1}$ (2 п.), $F_V = \frac{m_1+m_2}{m_1}T = 15N$ (2 п.).
4. На основу израза $mg - F_o = ma$ (8 п.) и $h = \frac{1}{2}at^2 = \frac{1}{2}(g - \frac{F_o}{m})t^2$ (6 п.) налазимо тражену силу $F_o = m(g - \frac{2h}{t^2}) = 25N$ (6п.).
5. Брзина тела непосредно пре удара у хоризонталну плочу је $v = \sqrt{v_0^2 - 2gh} = 10m/s$ (8 п.). Време од тренутка бацања до удара у плочу је $t = (v_0 - v)/g = 1s$ (6 п.). Тражено време је $t_1 = 2t = 2s$ (6 п.).

Члановима комисије желимо успешан рад!